

ROLF SCHREINER:

1. april

Dermed e spørsmålet: Blei du lurt i år? Det e jo ein tradisjon at ein dag i året har me lov te å finna på et eller aent hekkanskab for å få någe og någen å le av. Denne skikken er vanlig øve heila Europa og Nord-Amerika.

Det har vært gjort mange fiffige løgner på 1. april opp igjønå historien.

Någen huske kanskje at det blei gjort ein avtale i 1984 om at Hong Kong, så blei britisk koloni i 1842, sko leveras tebage te Kina 1. juli 1997. Hong Kong sko òg få ein smule økonomisk selvstendighed. Men nøyaktig tri måneder før nevnte dato gjekk flerne britiske aviser ud med nyheden om at Storbritannia sko få lov te å beholda Hong Kong ligavel – mod at Kina fekk Nord-Irland. Den e bra! Og det at flerne aviser går samen om ein aprilspøg, e jo genialt.

I matematikkens verden må me bruga pi når me ska regna omkrets og areal på sirkler og elipser. Men det e jo ganske tungvint å gå rundt og huska at pi står for 3,1415 9265 3589 7932 3846 2643 3832 7950 2884 1971 og så videre i det uendelige. Personlig har eg lett for å stoppa opp itte de første 18–20 sifrene. (Særlig litt udpå kvelden.) Dette gjorde de någe med i Alabama, USA, 1. april 1998. Då hadde magasinet *New Mexicans for Science and Reason* ein artikkel så fortalte at Alabamas høyesterett hadde stemt for å forandra verdien på den matematiske konstanten pi – fra 3,14 te den merr hyggelige verdien 3,0. Då fekk jaffal skoleelevane i Alabama ein enklare mattetime den dagen.

BBC sitt TV-program *Panorama* kjørte ein berømt aprilspøg i 1957. Reportasjen viste sveitsere så høsta spagetti fra trær. Då va der mange briter så tog kontakt med BBC – de ville veda koss de kunne dyrka sine egne spagettitrær.

1. april 1998 hadde Burger King ein annonse i *USA Today* som sa at folk kunne få ein Whopper – ein type hamburger de alltid har på menyen – for venstrehendte. Den hadde et eget design sånn at fyllet rant ud på høyre side.

Taco Bell hette ein amerikansk restaurantkjede så servere hurtigmad. 1. april 1996 hadde Taco Bell ein heilsides annonse i *The New York Times* som kunn-gjorde at de hadde kjøpt *The Liberty Bell* for å redusere USA sin gjeld. Den gigantiske klokka i Philadelphia, som blei brukt då den amerikanske uavheng-ighetserklæringen blei signert i 1776, hadde nå skifta navn te *Taco Liberty Bell*. Og det va ganske festlig at Det hvite hus va med på spøgen. Då folk ringte – fortsatt på 1. april – for å hørre om klokka virkelig va solgt, svarte Det hvite hus sin pressesekretær, Mike McCurry, at Lincoln-monumentet i Washington va òg solgt. Og det nya navnet va *The Ford Lincoln Mercury Memorial*.

1. april 1965 fortalte BBC at de sko foreta et forsøg med ein ny teknologi så gjorde det mulig å legga lukt på luftbølgene te adle TV-seerne. Mange britiske seere tog kontakt med BBC og rapporterte om møyje lukt og stor suksess.

Den mest berømte aprilsnarren i Sverige e fra 1962. Då presenterte svensk fjernsyn ein ny metode for å få farge-TV. Det va bare å festa ein nylonstrømpe øve ein sort-hvitt TV. Mange prøvde, og der e visstnok någen så holde på ennå.

Nederlandsk fjernsyn rapporterte 1. april for mange år siden at regjeringen hadde komt frem te ein ny teknologi for å finne ud kem så hadde fjernsyn uden å betala lisens. Men, fortalte den hjelpsomme maen på TV, ein kunne unngå å bli oppdaga hvis TVen blei pakt inn i aluminiumsfolie. Før dagen va omme, va der udsolgt for aluminiumsfolie øve heila Nederland.

Med øveskriften ”*Vinmonopolet realiserer i dag store kvanta vin*” kunne *Aftenpostens* morgenudgave 1. april 1950 melda at *Vinmonopolets* tapperi på Hasle hadde manko på tomflasker – og det va ikkje særlig urealistisk i årene itte krigen. For å unngå å brenna inne (!) med store mengder rødvin, meldte avisen at vinen ville bli solgt ud svært rimelig te kunder som hadde meg seg egen emballasje. Så folk blei bedt om å ta med spann, bøtter og lignende. Då *Vinmonopolet* åbna dørene klokka 10 om morningen, va der lang kø udenfor enkelte udsalg. Folk som leste aviså på trikken på vei te jobben, var raske te å stikka innom ein jernvareforretning, kjøba med seg et spann og stilla seg i kø udford nærmaste poludsalg. Og *Aftenposten* sørgde for god oppfølging. I aften-utgaven same dag va der bilde av polkunder i kø udenfor polet i *Rosenkrantz’ gate*, skrått øve *Oslo Nye Teater*. Alltid kjekt med bilde i aviså!

Idéen e jo glimrandes, og me så har levd ein stund, huske at denne spøgen blei gjentatt i *Stavanger* någen år seinare.

Og der va andre så blei inspirert av *Aftenposten*. 1. april 1987 kunne *Bergens Tidende* melda at *Vinmonopolet* hadde konfiskert 10.000 liter med smuglarvin. Innbyggerne i *Bergen* va derfor invitert te polet for å få ein del av varene – det va bedre at vinen blei brukt enn å bli tømte ud. Før polet åbna, va minst 200 kvinner og menn samla udford *Vinmonopolet* med flasker og spann.

1. april 1976 sa den britiske astronomen *Patrick Moore* på *BBC 2* at ein unik posisjon av to planetar ville resultera i ein oppadgående gravitasjonstrekk så gjorde at folk blei lettare akkurat klokka 09:47 den dagen. Han inviterte lytterne te å hoppa opp i loftå – då ville de merka ein rar, flydande følelse. Dusinvis av briter ringte inn te *BBC* for å sei at eksperimentet va vellykka.

Radiostasjonen *98,1 Kiss* i *Chattanooga, Tennessee*, annonserte 1. april 2003 at rapparen *Eminem* sko ha et gratis show på ein stor parkeringsplass. Flerne politifolk måtte rykka ud for å ta seg av trafikkproblemene, og rasende lyttere trua med å skada den ansvarlige *DJen*.

De så sto bag spøgen, blei seinare fengsla for å ha forstyrret den offentlige ro og orden.

Ja – ett sted må grensen gå, som *Hitler* sa.